

NORSK
POLARINSTITUTT

TROLLPOSTEN

INNHold

NUMMER 4. ÅRGANG 7

15. JUNI 2012

	Side
Leder	2
His Masters voice, Ken	3, 4
Vitser	4
ICEBIRD	5, 8
Snuff-Box Cup	9
Vaffelhjerter	10, 12
Dikt og filosofi	12
Galileo	13, 14
NILU	14
MARA	15
Åpning av Troll	16
Rapport, "Hjemmefronten"	17
Post scriptum	17

Leder

Kjære "Troll"-venn, kjære leser!

Et siste nummer av Trollposten er på nettet. Et nytt mannskap er vel etablert på Troll Forskningsstasjon. Tiden flyr så raskt og i blant ubønnhørlig av sted. Ingen har så langt funnet opp tidsbremsen.

Sommertiden her på Troll, fra november og ut februar, er temmelig hektisk. Nå er det 8. i rekken av overvintringsteam på plass, vel forberedt på å ta vare på Stasjonen. For mange har nok læringskruven vært bratt!

Når man snakker om Antarktis er det gjerne de store polfarene Amundsen og Nansen man tenker på, begge megastjerner på den polare himmelen. Det er gjerne navn som Amundsen, Nansen, Scott med flere som trekkes fram når man snakker om mennesker som har vært på Antarktis over lengre tid.

De som har gått langt, frosset og slitt, trosset vær og vind for å komme seg inn til selve sydpunktet. Noen har endog ofret livet i kampen mot elementene.

Noen av Norges mange ukjente polarhelter har navn som Mats-Ola, Camilla, Jostein, Sven-Erik, Terje og jeg, Arne: Det er vi, overvintringsteamet 2011-2012 og som skal sørge for at Troll-stasjonen på Dronning Maud Land kan holde helår-såpent, til glede for forskere, utforskere. og eventyrere.

Det samme har overvintringsteamene før oss gjort, og de som kommer etter oss vil gjøre. Vi er privilegerte som får bidra til å føre videre denne stolte tradisjon.

For det å være på Troll er i seg flott; det er den ville, spenstige og utfordrende naturen med alle mulighetene, det er selve stedet. Og, etter at sommereamet har reist hjem i februar, er vi 6 personer tilbake, vi føler roen, stillheten og tiden til refleksjon. Et langt frikvarter over ett år, dog med jobb og plikter og et stort ansvar, men samtidig også ro og tid til ettertanke. Det er ett år som de færreste får oppleve. Noen vil sikkert si en real egotripp; og det er det jo også, men med jobb, plikter

og ansvar.

Vi er over 15.000 km borte. Det er klart at det også er omkostninger å være hjemmefra. Vi skal være borte litt over ett helt år borte fra våre kjære, fra familie og venner, være på Troll i vår "lille" verden som er så enormt stor i utstrekning. Ingen steder er himmelhvelvningen så uendelig stor og vid, slettene så enorme i utstrekning og fjellene så trolske og ville. Kanskje det er årsak til at stedet har fått navnet Troll?

Vi er på ett vis privilegerte, har lokaltelefon til Norge; har mail og Skype noe som er med på å skape en form for nærhet over de uendelige avstandene. Men det er klart at uten støtte fra våre nærmeste, vil man ikke kunne være her i ett år. Og vi er kanskje ikke flinke nok til å gi uttrykk for hvor stor pris vi setter på dette og å takke våre kjære for støtten.

Med disse ord er det en glede og ære for meg å erklære at første nummer av Trollposten 2012 nå omsider er på nett., jeg ønsker dere alle en god lesning.

Arne Hjemmen

Ansvarlig redaktør
Arne Hjemmen
Lege

Forsidefoto:

Troll

Sven-Erik
Möllberg

Overvintringsteamet 2011-12

Foran på "gullseng", Camilla Johansen, kokk. Fra venstre Jostein Navelsaker, mekaniker, Sven-Erik Möllberg, elektriker, Mats-Ola Finn, stasjonssjef og forskningstekniker, Arne Hjemmen, stasjonslege og redaktør, Terje Grime, rørlegger. Foto; Jostein Navelsaker

His Masters Voice:

Innsamling av ølboksringer (dratapper)

Innsamling av ølboksringer (dratapper) finansierer rullestoler og proteser rullestoler i den tredje verden. Fra ølboks/brusboksringer utvinnes titan.

Under det året Overvint-ringsteam (OVT) 2011-12 har vært på Troll Forskningsstasjon har vi samlet inn 1,7 kg ølboksringer.

Ølboksringer kan sendes til Kjetil Volden, Knarreveien 14, 5400 Stord

Foto: Sven-Erik Möllberg

1 kg ølboksringer er nok til å finansiere en rullestol. Tilsvarende er 5 000 ølboksringer tilstrekkelig til å finansiere en protese.

I stedet for å la ølboksringene gå i søppelen til destruksjon, har vi ”finansiert” 1,7 rullestol.

Vi oppfordrer OVT 2012-13 om å fortsette innsamlingen. I så fall er det utsikt til vi til sammen finansiere 3,5 rullestoler. Vi oppfordrer også andre til å gjøre likedan.

For mer info: Sven-Erik Möllberg, OVT 2011-12.

Henrik Greve Blessing – «Fram» og tilbake

Henrik Greve Blessing (1866-1916) var en ung, flink og humørfylt lege som ble offer for et medisinsk eksperiment på seg selv. Han var med Fridtjof Nansen som skipslege på «Fram» under ekspedisjonen til Polhavet 1893–96, han kjempet mot kveggpest i Afrika, beskrev afrikanske medisinplanter, og var på hvalfangst opptatt av å bevare kvaliteten på den verdifulle hvaloljen.

Han hadde en god og langvarig kontakt med Fridtjof Nansen (1861-1930) etter polarekspedisjonen. Brevvekslingen mellom dem viser andre sider av Nansen enn hva man er vant med. Henrik Blessing hadde antagelig tendenser til en manisk-depressiv eller mer pre-sist en bipolar lidelse. Han var i sitt liv bokstavelig talt bipolar. Han startet som ung lege på en ferd mot Nordpolen og endte sin legegjerning på hvalfangst nær Sydpolen. Blessing har forblitt ukjent. Han hadde et omflakkende og ganske trist liv.

Han var sønn av presten Peder Blessing som var residerende kapellan i Strømsø da Henrik Blessing ble født. Peder Blessing var en sentral person i Det Norske Misjonselskap. Peder Blessing døde i 1882 da Henrik var 16 år. Faren var stillferdig, hadde en innadvendt og noe tungsindig natur. I sin samtid var faren en betydelig presteskikkelse.

Henrik Blessing studerte medisin i 1886 og fullførte medisinske embets-eksamen i 1893. Han ville gjerne bli hudlege.

Han hadde også spesiell interesse for botanikk, i medisinerstudiet fikk han også kunnskaper innen botanikk.

Den gang var mange medikamenter fremstilt fra planter, og legene måtte ha gode kunnskaper om dette.

Etter embetseksamen at ble Henrik Blessing hyret som lege på dampskipet «Fram». Kontrakten mellom Nansen og Blessing var ganske selsom, noe som kan forklare uoverensstemmelsene mellom Nansen og Blessing etter «Fram»-ferden. Bl.a står det: *«Alle under expeditionen foretagne samlinger er expeditionens eiendom, alle af hver enkelt deltager foretagne observationer må stå til dens disposition, ligeså almindelige dagbogsoptegnelser vedkommende expeditionen, om det skulde finnes ønskeligt.»*

Hvorfor Nansen valgt ut Blessing vet vi lite om. I boken «Fram over Polhavet» skriver Nansen at det var mange som gjerne ville være med på ferden.

Nansen valgte ut unge, friske og sterke menn, Henrik Blessing var absolutt en ener, fysisk og intellektuelt

På ekspedisjonen deltok for øvrig 12 menn foruten Nansen.

Henrik Blessing var altså ekspedisjonens lege og botaniker. Han hadde lite å gjøre; alle var friske og ingen skadet seg alvorlig. Blessing førte nøyaktig journal over helsetilstanden. I en liten rapport om sunnhetstilstanden som Nansen tok med seg da han og Hjalmar Johansen forlot «Fram», heter det at resultatene av de månedlige blodundersøkelser og veiinger viser at helsen er god. Det var ikke antydning til anemi og mannskapets samlede vekt var i august 1893 929,2 kg og ved nyttår 1895 933,3 kg. Blessing skrev: *«Vi har altsaa nu gjort det Kunststykke, at leve 13 Mænd, vante til Civilisasjonens mange Bekvemmeligheter, hele tre af de berygtede Polarnætter og bevaret vor fulde Sundhed. Jo det var prætige Gutter! De skulde sandelig ikke plage Doktoren, medens jeg derimod i al Hemmelighed længtede efter et lite Tilfælde.»*

Henrik Blessing er nesten ikke omtalt i polarlitteraturen, står noe i det hele tatt i alle bøker som er skrevet om Nansen, er at Blessing hadde lite å gjøre. Som ekspedisjonens botaniker samlet han noen planter og alger på Sibirs nordkyst. Det var det hele. Det var ikke mange blomster å plukke i isødet, men han noterte og tegnet en del mikroskopiske alger og flagellater i sin dagbok. Tegningene hans er meget nøyaktige og vakkert utført.

Her viser han sin gode evne til å iakttå og beskrive planter og dyr.

I sine notatbøker fra polferden skriver Blessing om isbjørnlever, han noterer at eskimoer ikke spiser lever fra isbjørn og sel. Det er nok noe giftig i dem, men hva? Det var kjent at på enkelte polarekspedisjoner fikk deltagerne hodepine og ble meget uvel etter å ha spist isbjørnlever, spesielt om de hadde nytt alkohol i tillegg.

I dag vet vi at det er den store konsentrasjon av vitamin A i isbjørnlever som er giftig. Alkoholen forsterker giftvirkningen, fordi vitamin A og alkohol omsettes på samme måte i kroppen og konkurrerer med hverandre slik at den uheldige virkning av store doser av vitamin A forsterkes. Nansen var meget tilbakeholden med alkohol om bord i «Fram». De lagde drinker av sprit og tyttbær eller multesyttetøy til 17. mai og andre festdager. Men alkoholkonsentrasjonen skulle ikke være over 10 %, og det ble nøye målt!

Henrik Blessing var ansvarlig for «Fram»s bibliotek. Det var omfangsrikt og variert, fra god skjønnlitteratur og filosofiske verker til en stor samling av polarlitteratur. Bøkene ble lest flittig, og etter hvert som bøkene falt fra hverandre, ble de pertentlig bundet inn på ny av bibliotekaren. Det var en god arbeidsterapi for Blessing; han kom senere tilbake til dette at folk på lange og kjedelig ekspedisjoner burde ha et «rummelig og opvarmet arbeidsrum (verksted)» med gode muligheter til treskjæring, bastarbeide og annen husflid, noe han fremhever i sin artikkel «Det arktiske humør» i Aftenposten i 1910 da Roald Amundsen skulle ut med «Fram» på ny ekspedisjon.

Blessing var systematisk i sine studier av polarlitteratur.

Han hadde egne notatbøker der han markerte interessante observasjoner fra andre ekspedisjoner. Han var spesielt interessert i deltagerens helsetilstand. Både han og Nansen, og sikkert flere andre om bord i «Fram», fryktet skjorbuk, som hadde ridd andre ekspedisjoner som en mare. I Blessings notatbøker fra «Fram»-ferden henviser han til sidetallet i flere bøker han hadde lest om tidligere polarferder. Det er tydelig at det medisinske og biologiske i bøkene interesserer. Han noterte at russerne på Spitsbergen ikke får så lett skjorbuk som nordmenn og andre europeere. Kunne dette skyldes at russerne hadde et mer vegetabilsk kosthold?, skrev Blessing i notatboken. Han merket seg også at de som overvintret frivillig på Spitsbergen fikk mer skjorbuk enn de som kom dit på grunn av skipsforlis eller andre uheldige omstendigheter. Kunne dette skyldes at de ufrivillige måtte leve av det de fanget og skjøt, og derved fikk fersk mat? Blessing var tydeligvis inne på noe her. Nansen mente forøvrig at skjorbuk kom av inntak av bedervet mat.

Blessing var svært interessert i årsaken til skjorbuk. Nansen stolte helt på professor Sophus Torup's teorier om at sykdommen skyldtes bedervet mat. Derfor var all provianten hermetisert eller omhyggelig tørket.

Blessing trodde at det også skulle store ytre påkjenninger til for at skjorbuk manifesterte seg, noe han fant holdepunkter for i «Fram»s polar- og ekspedisjonslitteratur.

Men ingen på Nansen-ekspedisjonens fikk skjorbuk. I en artikkel om Framferden, publisert i 1897 i Norsk Magasin for Lægevitenskapen skrev han:

«Men er da Skjørbugen afskaffet som gjængs Sykdom?! Nei! Sandsynligvis ikke ganske; men jeg er tilbøielig til at paastaa, at denne Sygdom kun vil ha historisk Interesse for fremtidige arktiske Expeditioner. Denne lyder kanske noget pralende; men vore egne Erfaringer og Studiet av Polarliteraturen (og delvis Skjørbugens Historie) har bibragt mig den faste Overbevisning, at den eneste afgjørende Aarsag til denne Sygdom er bedærvede Fødemidler, altsaa Skjørbugen – om man vil – er en chronisk Ptomainforgiftning. Men det er jo heller ingen ny Tanke.»

Men hvorfor fikk de ikke skjorbuk? Blessing skrev omhyggelig ned hva de spiste hver dag om bord i «Fram». Kostholdet var forbausende variert. I dag kan vi si med sikkerhet at den viktigste maten som forhindret mangel på vitamin C, var de store mengder av syltetøy og saft de konsumerte. Spesielt er det å merke seg at det var rikelig med multer som inneholder mye vitamin C, og multers vitamininnhold holder seg godt. På «Fram» spiste de også meget ferskt kjøtt underveis, ferskt kjøtt inneholder lite, men nok vitamin C til å forhindre skjorbuk.

I boken «Fram over Polhavet» skriver Nansen at stemningen blant mannskapet var god. Nansen skriver meget om den fysiske aktiviteten med obligatoriske skiturer,

om ikke vær, føreforhold og mørke forbød det. Nansen beskriver humøret og samholdet, med musikk, sang, viser og skipsavis. Blessing omtales som en humørfylt doktor. Han er redaktøren av «Fram»s avis, og lager de fleste av diktene og devisene. Leser man bare Nansens historie om polferden, får man inntrykk av en harmonisk gjeng unge, friske og modige mannfolk, som gikk godt sammen og hadde mye moro og interessante samtaler.

Leser man dagbøkene til Sverdrup og spesielt til Blessing, får man et helt annet inntrykk. Det var konflikter om bord på «Fram», både slåsskamper og krangling og en tydelig standsforskjell mellom offiserer og mannskap, og mellom «maskinen» og «dekket». Dette ga opphav til mye irritasjon. Prestesønnene Blessing og Scott Hansen likte spesielt dårlig at svensken Pettersen ikke kunne prate uten å bruke eder og banning.

Av dagbøkene til Henrik Blessing får man inntrykk av spenningen ombord. Det er tydelig at Nansen takler dette dårlig. Han trekker seg tilbake fra konfliktene. Blessing sier i dagboken sin at Nansen var en dårlig leder, meget selvopptatt, skrytende og brøytende. Han mener også at Nansen var en rotekopp, og at han ikke tok sikkerheten på «Fram» alvorlig. I det hele tatt kritiserer han Nansen ettertrykkelig, noe som altså gjorde at han ikke leverte sin dagbok til Nansen etter ekspedisjonen.

De snakker nå mer om det «arktiske humør», som Blessing har beskrevet i sin dagbok: «*Nervøsiteten*»: *det arktiske Humør er dessværre tiltagende her hos alle. Der er jo naturligvis Forskjæl, men jeg tror neppe at nogen er fri for denne ubehagelige Følge af det ensformige Liv.*

Jeg ser med Gru den lange Vinternat i Møde! Værst er det ubetinget for os 3, der repræsenterer Skibets Officerer (Styrmanden kan jeg ikke regne med som Officer), thi vi skal jo foregaa med et godt Exempel. Men det er haardt mangen Gang at være fornøftig – saa som her vises Mangel paa Takt og Hensyn til de Overordnede og vanskelig er det at holde den rette Middelvei mellem Overbærenhed og Strengthed»

Skjorbukeksperimentet

Så kommer det skjebnesvange forsøket som Blessing gjorde på seg selv. Han trodde at det skulle store ytre påkjenninger til for at skjorbuk skulle oppstå, noe han hadde funnet holdpunkter for i den polar- og ekspedisjonslitteratur som var i «Fram»s bibliotek. Han ville derfor eksperimentere på seg selv, utsette sin egen kropp for store påkjenninger. Dette gjorde han ved å bruke morfin. Dette ble dessverre starten på mange års bruk av narkotika.

Han skrev om hvordan dette startet: «*I Juni eller Juli 1895 begynte jeg om bord paa «Fram» at injisere Chloret. Morphie. Aarsagen til dette var ikke saa meget den triste Sindstemning, som man skulde antage kunde komme over nogen hver af Deltagerne i Ekspeditionen, men grunnen var - som jeg saa ofte har sagt, men som høres saa utrolig – at jeg kom paa den let-sindige Tanke at anstille et Experiment. Det skulde gaa ut paa følgende* (han siterer sin egen dagbok fra Framferden): «*Til Dags dato har ingen av os vist spor af Tegn til Skjorbuk, men maaske kunde dog denne være latent paa en Maade,*

saa at vilde bryte ud, hvis vi blev udsatte for stærke strabadser f.ex. eller der paa andre Maader blev stillet stærke Fordringer till vaar Sundhet».

Et annet sted i dagboken skriver Blessing: «*Som allerede en Gang bemerket har jeg i sidste Tid underkastet mig selv Morphininjectioner. Jeg har drevet det til ca 4 Ctgr per Døgn, men tør nu ikke gaa videre, verken for min egen eller for mine Kameraters Skyld.*

Grunden til denne mærkelige Handling er denne: Hvis Skjorbuk er begrundet i noget andet end Kosten- hvis den Mening – som jeg nu beherskes af, nemlig at skjorbuk en en Forgifning – ikke er rigtig – hvis altsaa Skjorbuk har sin Rot i selve Klimaet, hygieniske Forhold o.l. som vi nu betragter som Leiligheds Aarsaker, synes det mig, at jeg ved at svække mit Lægeme – skulde kunne fremkalde Scorbut. Dette har jeg ikke kunnet faa til,..... Resultatet af mit Experiment er saaledes i alle Fald foreløpig negativt, da jeg intet positivt, determinerende Scorbut Symptom har kunnet paavise.»

Blessing holdt eksperimentet for seg selv. «Den 29. september 1895 feirer de Blessings fødselsdag, og i Sverdrups dagbok står det: «*men han var så dårlig at han ikke kunde deltage i noget. Det er den triste gebedagsdag som er holdt ombord i «Fram». Den langvarige medvind gjør meget til å trykke stemningen».*

Blessing tar tydeligvis morfin og kokain fra medisinkassen, som Sverdrup har låst igjen.

Dette har han gjort fordi han hadde en berettiget mistanke om at Blessing forsynte seg av medisinkassen. Det fremgår av Sverdrups dagbok at Blessing periodvis misbrukte narkotika. Sverdrups beskrivelser tyder på at Blessing hadde psykiske problemer, spesielt i mørketiden. Den 29. februar 1896 skriver Sverdrup i din dagbok:» *Dr. Blessing er riktig skral kar, det verste med ham er humøret og al den energi han har mistet. Jeg talte med ham om hans stilling han sagde at han ingen extra forpleining trengte til og at han snart skulde blive bedre nu da lyset var begyndt og at han skulde motionere mer and han har gjort*».

Dagen etter oppdaget Sverdrup at Blessing hadde fått tilgang til medisinkassen som Sverdrup hadde låst, og som Blessing hadde fått en annen til å bryte opp fordi han angivelig hadde mistet nøkkelen. Sverdrup fortalte da Scott Hansen, som hadde brutt opp medisinkassen for Blessing «*at Dr. Blessing havde brugt morfin i længre tid*». Dagen etter tok Sverdrup saken opp med Blessing, og det gikk bra en tid fremover, men Blessing hadde tydeligvis abstinenssymptomer, og hadde det ganske ille.

Sverdrups beskrivelser av Blessing tyder på at Blessing hadde psykiske problemer, spesielt i mørketiden. Den 29. februar 1896 skriver Sverdrup i din dagbok:» *Dr. Blessing er rigtig skral kar, det verste med ham er humøret og al den energi han har mistet. Jeg talte med ham om hans stilling han sagde at han ingen extra forpleining trengte til og at han snart skulde blive bedre nu da lyset var begyndt og at han skulde motionere mer and han har gjort*».

Sykdom og hjemkomst

Blessing hadde sannsynligvis en bipolar eller manisk/depressiv sinnsstemning. Selv beskrev han seg som av sangvinsk natur, men skildrer også sitt dårlige humør i perioder.

Midtvinters 1896 var humøret på lavmål. I dagboken skrev Blessing: «*Latterens Evne er tabt. Det gaar nu op for mig, at Evnen til at le er en Gave – lykkelig er den der har et let Sind, lykkelig den der har let for at le....Faar leve i Haabet at Latterens Gave vil vende tilbage – og jeg som i sin Tid havde saa velsignet let for at le, – som kunde spore Humoren, hvor den var skjult for de fleste!*»

Nansen omtalte Blessing som en humørfylt ung mann med en rekke artige innslag og utfall. Men den lange ferden tok på. Spesielt var mørketiden vanskelig for en ung mann. Blessing hadde en beskrivelse av sin og de andres humør etter to-tre år på samme båt uten særlig variasjon i dagliglivet. Hans beskrivelse er delvis siteringer fra den dagboken han skrev ombord i «Fram», dels betraktninger om å leve så tett sammen med 10-12 andre i tre år. Beskrivelsen ble offentliggjort i Aftenposten som en kronikk med tittelen «Det arktiske humør». Den ble offentliggjort i 1910 like før Roald Amundsen skulle av gårde på sin polarferd, som var «Fram»s tredje polarferd.

Da Blessing kom hjem, ble han virvlet inn i all festivitaten som Nansen og hans mannskap opplevde etter polarferden. Nansen og alle medlemmene i ekspedisjonen ble hyllet som store, nasjonale helter.

De fikk medaljer og ordener og storstilte fester og selskaper ble holdt til deres ære.

Henrik Blessing spyttet ikke i glasset!

Det vanket også pengegaver. Alle de 12 deltagerne fikk etter hvert 4 000 kr. av Stortinget som belønning. Blessing ble etter hjemkomsten utnevnt til Ridder av 1. klasse av St. Olavs Orden for vitenskapelig fortjeneste. Han fikk «Fram medaljen» og mottok også sølvmedaljer fra de store geografiske selskaper i London, Paris og Rom.

Stoffmisbruket

Etter at han kom hjem fra Framferden ble Blessing tilsatt som kandidat på Rikshospitalet i to perioder. En tid på Hudavdelingen og en på Indremedisinsk avdeling. Sykehusstjenesten på Rikshospitalet måtte avsluttes etter noen måneder på grunn av misbruk av morfin. Han prøvde mange ganger å bli kvitt sin avhengighet av morfin og kokain. Først tok han inn på en privat klinikk hos Dr. Johan Weiner Krohn Holm på Hamar. Der traff han sin store kjærlighet, Lill Holm, datter av doktor Krohn Holm, som nektet datteren å gifte seg med Henrik Blessing. I et brev til sin søster Sissel våren 1899 skrev Henrik Blessing om dette:

«Ja der er visstnok ikke liten Trøst og Styrke at hente i en opriktig Bønd. Jeg greb selv engang til denne yderste Tilflugt den gang jeg maatte gi slip paa Lill. Jeg holdt svært meget af hende og gjør det endnu og altid! Men Tiden læger alle saar. Alligevel –om jeg kunde, giftede jeg mig med Lill om det saa var imorgen!Jeg tænker ofte paa dette: Var det kjærligt handlet af Dr. Holm og Frue dengang at jage mig væk slig og rive istykker det Baand, der var knyttet mellom Lill og mig.»

Etter denne brutale avgjørelsen forlot Blessing Hamar. Han ville langt av gårde, dro til København, hvor han var på en privat klinikk for å avvenne seg fra morfin og kokain. Men han ble ikke helt fri fra sin narkomani. På tross av dette fikk han stilling som assistentlege på Gravdal sykehus i Lofoten. Overlegen på Gravdal sykehus visste om Blessings morfinavhengighet og prøvde å hjelpe han til avvenning.

Korrespondanse med Nansen

På denne tiden hadde han ganske god kontakt med Nansen, vesentlig via brev. Henrik Blessing gjemte alle (?) brevene han fikk fra Nansen. I håndskriftavdelingen på Nasjonalbiblioteket finnes de fleste av Blessings brev til Nansen. Basert på brevene i denne korrespondansen, som varte i mange år, kan vi få et godt inntrykk av forholdet mellom de to menn. Et av de første brevene han sendte til Nansen var i oktober 1897. Han fortalte om sin fortsatte avhengighet av morfin. Nansen var da på Amerika-tur med foredrag om sin polar-ekspedisjon. Han svarte ikke Blessing før nyttårsaften 1897, og brevet ble skrevet i Detroit, Michigan. Av brevet som siteres i sin helhet nedenfor, fremgår det tydelig at Nansen viste stor medfølelse for Blessing og hadde dårlig samvittighet overfor den unge entusiastiske legen på «Fram».

*Kjære Blessing,
Du synes vel det er underlig at Du ikke har hørt en eneste lyd fra mig i all denne tid. Når jeg ikke har skrevet så er det ikke på grund af at jeg ikke har tænkt på det, for det har jeg gjort stadig, men det er fordi jeg i dette ustanselige jag, som jeg har levet i lige siden jeg fik dit brev i oktober, umulig har kunnet finde den tiden jeg trængte for at skrive til Dig.*

Men i dag er det nytårsaften og jeg kan ikke la det gamle året rinde ud uden at sende Dig ialfald et par linjer.

Jeg kan ikke si Dig, hvor ondt det gjorde mig, at høre at Du endnu ikke var helbredet, og der går slig en trist næsten håbløs stemning gjennom Dit brev som Du skrev før Du reiste til Kjøbenhavn. Men nu håber jeg det går Dig godt og Du kommer Dig for alvor.

Jeg kan ikke si andet end at Du ligger tungt på min samvittighed, og det er noget som bløder inde i mig, når jeg tenker på at Du, den kjække, pregtige kar Du er, som jeg lærte at holde så meget af, skulde falle som offer.

Og hvad skulde jeg ikke nu gi for at se Dig helt sund og glad og lykkelig igjen. Men det må ske, en mand der som Du har livets lyst og skjønt foran sig med alle muligheder åbne, må kunne komme forbi en slig svaghed. Bare jeg kunne hjelpe Dig, jeg synes jeg har slig overflod på vilje, men det er jo ulykken at en anden kan gjøre forholdsvis lidet i et sligt tilfælde, det må komme fra en selv.

Men hvordan det end er så ved Du, Du i mig har en ven, Du trygt kan vende Dig til og som vil gjøre hvad der står i hans magt for at hjelpe Dig, og når Du bare selv ønsker at bli bra, fuldstendig bra, da kan jeg umulig tvile på at det må gå, og vi kan se fremtiden lyst i møde.

Og så ønsker jeg Dig et rigtig godt og lykkelig Nytår, med virkeliggjørelsen af alle Dine ønsker og jeg håber at vi i det år må kunne mødes glade og lykkelige igjen. Jeg længes så efter at se og tale med Dig igjen.

Jeg ved ikke hvor Du er, om Du endnu er i Kjøbenhavn, men jeg håber Du har hat en hyggelig jul og at Du har det godt, og er lysere og lykkeligere end da jeg

sidst hørte fra Dig. Husk Du er ung og sund, har al grund til at være lykkelig, har forhåpentlig et langt lykkelig liv foran Dig, og lad så de mørke tanker fare som sikkert har hjulpet til at drive Dig dit Du ikke ønsket at være.

*Mange kjærlige hilsener
Fra Din alltid hengivne
Fridtjof Nansen.»*

Nansens hyggelige og medfølende brevet gjorde at Henrik Blessing åpnet seg for Nansen. Av Nansens svarbrev skjønner vi at Blessing fortalte ærlig og rett ut om hva han mente om Nansens oppførsel på «Fram» og hans ledelse av ekspedisjonen. Dette brevet fra Blessing er det eneste som mangler i Nansens arkiv over brever fra Blessing. Det var antagelig så kritisk at Nansen kastet det! Men svarbrevet er ganske oppsiktvekkende, spesielt fordi Fridtjof Nansen her forteller åpent om seg selv og sine personlige problemer:

Han skrev brevet fra England, og her er det gjengitt i sin helhet:

«Leeds 14 februar 1898

*Kjære Blessing,
Mange tak for Dit hyggelige brev, som jeg setter meget pris på på. Det gjør godt at se at Du er kommet Dig så vel igjen, og synes at ha livsmod og fremtidsplaner, og så vil vi begge håbe at Du vil bli fuldstendig frisk igjen.*

At jeg skal hjelpe Dig det kan du stole på. .

Jeg længes svært efter at se Dig igjen, og jeg må søge at få hilse på Dig, når jeg reiser gjennom Kjøbenhavn på hjemveien her fra England, hvor jeg holder en del foredrag, og farer fra den ene by til den anden. Jeg kommer så vidt jeg nu skjønner gjennom Kjøbenhavn Søndag eftermiddag eller aften den 27de februar, med toget fra (Kiel-) Korsør og vil ha en til to timer til rådighet før toget går til Kristiania, så vidt jeg ved omkring kl. 8 eller 10 (?) om kvelden. Jeg vil kjøre lige ud til Dig, og så kan vi kanskje gå på en restauration sammen for at jeg kan få lidt til livs, mens vi snakker. Jeg antar at du ikke bryr Dig om at møte mig på stationen hvor jeg vel desværre ikke kan komme ubemerket, men sig mig hva du synes bedst om, skriv mig et par linjer adresseret til Dr. N. Lecture Agency, Outer Temple, Strand, London.

Jeg skulde aller helst bli en dag over i Kjøbenhavn for at få se lidt mere til Dig; men det er jeg bange for min hustru ikke vilde tilgi nogen af os, jeg har nu været hjemme fra i 4 måneder og vel så det, og Du vil nok kanskje forstå der er lit utålmodighet efter at komme hjem.

Det du skriver om forholdet under ekspeditionen har interessert mig meget at læse og det har virkelig glædet mig på sin vis, det gir et indblik i Din ærlige karakter, og det har sandelig ikke forringet min hengivenhet for Dig.

Jeg forstår Dine følelser og de andres så altfor vel; meget af det Du fortæller er nyt for mig jeg merket ikke at Du var sinna, som Du sier; eller om jeg kanskje har merket det i øieblikket, har jeg ikke heftet mig så meget derved at jeg kan huske det nu;

men jeg vidste vel og ved vel, at der ikke var og ikke er megen hengivenhet og kjærlighet fra de fleste af mine kameraters side. Jeg kunde ikke vente det. Jeg er en altfor ensom sjæl, altfor indelukket til at det som regel kan bli min lod i livet.

Dernest er det kanskje også for meget at vente for de fleste som skal være ledere at finde mange virkelige venner blandt sine ledsagere, og det er en egen begavelsens elskverdighet det at kunde vinde hengivenhet som det ikke kan nytte at erhverve sig, når man ikke har fåt den i vuggegave.

En leder som søger at være upartisk, søger at gjennomføre sine planer uden at være ræd for at miste popularitet, kan nok kanskje vinde respekt og tillid, men vil sjeldnere vinde hengivenhet, i særdeleshed hvis han har et koldt og ofte afvisende ydre. Det hjælper lidet at der er varme følelser på bunden, ja for mange endog meget varme, når de aldrig kunde komme frem; ofte snarere det modsatte, som under disputer som du sier, da dere ofte fik det indtryk at jeg håned dere, sandelig meget, meget mod min vilje og hensigt. Du bebreider mig med rette at jeg ikke viste Dig og Hansen og Johansen mer fortrolighet: men der var den vanskelighet (som Du også selv sier) at jeg søgte såvidt jeg kunde at være ens mod alle, og ikke synbart at foretrække nogen (uagtet jeg vel ved at heller ikke dette lykkedes mig).

Der kan være meningsforskjel om dette princip er rigtig, men en ting er sikkert, at det er ikke den bedste vis at vinde venner på. Vi vil alle så gjerne se os foretrukket for andre af den vi skal ha til overs for.

Men jeg tror nok alligevel ikke at bare dette skulde hindret mig fra at nærme mig de få af dere jeg særlig holdt af. Men det er en anden vanskelighet, som du glemmer eller ikke kjender, og det er min egen natur. Jeg har hele mit liv levet som et ensomt menneske, jeg har aldrig hat kamerater eller deltat i kameratliv slig som dere andre.

Jeg har været hvad folk kalder en særting, er tildels bli anset for at være hovmodig og overlegen, hvilket kanskje på en hvis måde er rigtig, men alligevel ikke er sandt. Når jeg hadde mit arbeide og mine bøger, kunde jeg leve det fuldstendigste eremitliv i lange tider uden at trænge andre menneskers selskab, bare de få jeg holdt af længtes jeg efter. Jeg har alltid hat vanskelig for at slutte mig til andre mennesker, eller rettere for at nærme mig dem, og er bli vant til at de nærmed sig mig først; men da har jeg også været let at vinde. Dertil kommer det at jeg har hat det uheld, som regel at være den bydende i livet, og den som er bli vant til at bli adlydt; så Du ser, jeg har gåt i en god skole for at bli uddannet til en indesluttet egoist, men som dog alligevel ikke har et fuldstændig koldt hjerte. Dig og Hansen og Johansen hadde jeg meget tilovers for på færd, og jeg hadde gjerne villet kommet i nærmere forhold til dere. Jeg mente også flere gange at gjøre nogen tilsprang, men så kommer det løierlige at jeg virkelig er generet, og når jeg ikke strags blir mødt som jeg hadde ventet, så blir jeg skræmt fra at forsøge igjen, og ventet nogen (?) tilnærmelse fra deres side, eller ventet ialfald at se tegn på at dere ønsked tilnærmelse.

Så var det naturligvis også det, at jeg blev alvorlig besat av mit arbeide, mine ideer og mine planer, og som jeg alltid gjør, også når jeg er hjemme, gik jeg fuldstendig op i det, jeg lever mit eget liv, og glemmer mine pligter som menneske, ubekymret om hva indtryk jeg gjør på andre, og opnår derved ofte at støde dem jeg mindst vil støde.

Til dette kommer naturligvis også andre ting som f. eks. at uagtet jeg kanskje på en vis har evne til at se stort på tingene i livet, så er jeg på den anden side en fuldblods pedant.

Men jo ingen kan lægge en alen til sin gevægst, selv om man ser sine egne feil.

Men her må jeg nok slutte. Jeg er forbauset over mig selv, det er så uvant at skrive så meget om mit eget indre selv. Grunden er at Du har skrevet mig så opriktig, og da vilde jeg gjerne Du skulde kjende mig bedre, som jeg nu engang er. Det er ikke egentlig noget selvforsvar, men det er simpelthen nærmest bidrag til belysning af en underlig personligheds karakteristikk. En person som vet af hans kulde, dog kan være en trofast ven, når han engang har sluttet sig til en.

Med mange hilsener og på snarlig gjensyn

*din hengivne
Fridtjof Nansen.»*

Blessing klarte ikke å holde seg borte fra narkotika i Gravdal, og prøvde flere avvenningskurer i regi av sin overlege, men måtte samme høst legges inn til

avvenning på St. Elisabeths Hospital i Trondheim.

Det hjalp noe, men ikke nok. Han reis-te derfor til et kursted i Sverige, samtidig som han ba Nansen om å skaffe ham en lengre sjøreise slik at han kunne komme vekk fra morfin og kokain. Nansen skaffet ham skipsleiligheter via sin bror Alexander Nansen og sine gode forbindelser til norske redere. Men Blessing avslo likevel tilbudene. Han trodde han skulle bli bra i Nord-Sverige på fotturer og jakt.

Nansen ble skuffet over dette. Han hadde ingen tiltro til at legene og kuren og fotturene i Nord-Sverige kunne helbrede Blessing. Nansen begynte nå å spørre Blessing om hans data fra «Fram»-ferden. Hva med de pressende planter, blodundersøkelsene og de regelmessige veiingene? Og har du sett hvor det er blitt av kameraene og linse-ne. Det spurte han om i flere brev, hen-viste til professor Torup og ville sikre at Blessings verdifulle data ikke skulle forsvinne.

Hele denne tiden hjalp Nansen Blessing med penger. Han syntes at oppholdet i Nord-Sverige var for dyrt. Dessuten hadde Nansen ikke det så bra økonomisk han heller, og han skrev i et brev av 19. august 1898:

«. Så meget indser jeg iallefald at det er en fysisk umulighed at jeg kan holde det gående på denne vis. Foruden min egen familje har jeg nu vel tre andre familjer som jeg væsentlig eller delvis må underholde.

Vissnok har jeg tjent en del, men så har også ugiftene været større enn nogen aner, og det endelige resultat kan neppe sies at være så overdrevent storartet.

Så kommer der krav fra alle kanter. Dig vilde jeg gjerne hjelpe så langt jeg

Men som det nu tegner er det bedste at gi op først som sidst, kr. 300.00 om måneden det går ikke. Da jeg sidst sendte Dig penger så mente Du, at Du skulde klare Dig med det til Du kom hid, og under den forutsetning sendte jeg beløbet, og mente vi kunde tales ved hvad der yderligere skulde gjøres, når Du kom. Men nu mindre end en måned efter trænger Du samme beløb igjen, og har endog måttet låne penge indimellem. Jeg forstår ikke hvad pengene går til. Du siger opholdet der kommer på henimod kr. 200.00 om måneden, dette er jo temmelig dyrt, det blir altså over kr. 6.00 om dagen, men lad nu gå for det, - hvad går så resten af pengene til? Jeg synes det må være som jeg sier, at pengene blir borte mellem hændene på Dig, uden at Du selv gjør Dig rede for hvordan. På den vis kan det jo ikke fortsætte – også for Din egen skyld er dette såvidt jeg forstår rent galt. Og i hvert fald finder jeg det min pligt straks at si til at dette kan jeg ikke støtte. Jeg tviler ikke på at Du har hat godt af opholdet, jeg forstår også af Dit brev at Du har hat det hyggeligt og det er jeg svært glad for, da det visstnok er stor helsebot i det for Din sygdom. Det kan nok hende Du også vilde hat godt af at reise på besøg, på jagter og slikt, en stund for at adsprede Dig, men jeg føler mig dog ikke så ganske sikker på, at det gjør Dig

mer skikket til at ta fat på et adstadig og kanskje kjædelig hverdagsliv etterpå, og den tid må jo dog alligevel komme.» og som alltid endte brevene med gode hilsener «fra Din trofaste ven Fridtjof Nansen».

Fra oppholdet i Trondheim dro Blessing altså til Nord-Sverige på en dyr kur, og derfra videre til legearbeid igjen i Lofoten ved Gravidal sykehus. Han følte seg bedre og skrev om dette til Nansen.

Forverring og sykehusopphold

Men Blessings tilstand ble verre. Han ba Nansen om hjelp, og Nansen satte i gang en redningsaksjon: Blessing måtte erklæres umyndig, og Nansen ble selv hans formynders. Han ville ha han innlagt på et asyl til en grundig avvenningskur. I påvente av innleggelsen på et godt asyl, ble han innlagt på Diakonhjemmets sykehus i Kristiania under behandling av sin venn og studiekamerat dr.med. Lyder Nicolaysen. Overlege Nicolaysen forsøkte i vel en måneds tid forgjeves å avvende Blessing fra morfinen. Han ble utskrevet fra Diakonhjemmet som «værende i bedring». Noe han ikke var. Og da var asyloppholdet neste trinn i behandlingen.

Blessing skulle erklære seg selv som sinnsyk, og så skulle to leger erklære han innlagt på et sinnsykehus til en «endelig» avvenning.

Han ble «frivillig» innlagt etter at hans venner professor Francis Harbitz og dr.med. Lyder Nicolaysen, hadde erklært Blessing sinnsyk. Han skulle gjennomgå en skikkelig avvenning. Bakgrunnen var Blessings hallusinasjoner under påvirkning av morfin. Innleggelsen på Eg sinnsykehus gikk ikke problemfritt. Blessing mente at han selv skulle møte frivillig opp, men han ble hentet på sitt hotell i Kristiansand av to «politikonstabler» og med tvang ført til sykehuset. Han angret kort tid etter på innleggelsen og ville ut av sykehuset. Han skrev om hjelp fra Nansen til dette. Men Nansen var helt uenig i en utskrivning, og ville tvert i mot at Blessing skulle nærmest umyndiggjøres. Brevet fra Nansen er myndig og bestemmende, men skrevet utifra et oppriktig ønske om å hjelpe Blessing på riktig kurs. Nansen skrev:

Kjære Blessing,

Opriktig talt liker jeg ikke riktig ånden som går gjennom Dine breve, det er klart at hvorfor jeg har sat de betingelser jeg har, det er fordi jeg mener derigjennom at gavne Dig mest; det er også klart at efter de erfaringer jeg har hat, så mener jeg at

efter de erfaringer jeg har hat, så mener jeg at afgjørelsen af når Du kan ansees for helt frisk og udskrevet, må ikke ligge hos Dig selv, men hos en anden som kan se noget mer objektivt derpå, og det får da overlades ham at gjøre de undersøgelser han finder rigtigt, og selv at forhøre sig hos de «erfarne mænd». Men det er fuldstendig unødigt at skrive mer om alt dette, sagen er nemlig i og for sig så grei og klar. Hva jeg forlanger om jeg skal ha noget med denne sag at gjøre er at Du betror Dig til mig på «nåde og unåde», uden nogensomhelst betingelser eller noget «hvis» fra Din side, Du har nu skrevet tre breve, hvor Du skriver om igjen stadig omtrent det samme, at hvis Du viser Dig så og så, da osv., men alt dette er overflødig, det får Du overlade til mig. For enten har Du fortrolighed til mig, og da overlades det til mig at bestemme hva jeg mener er heldig, - eller også har Du ikke fortrolighed til mig, og da nytter det ikke det mindste for mig at ha noget dermed å gjøre, og min bøn til Dig er da bare at Du finder en Du har fuld fortrolighed til.

Men jeg vil samtidig åbent og ærlig si Dig, at hvis Du vælger mig, må Du forpligte Dig høitidelig og skriftelig til virkelig at finde Dig i hvad jeg bestemmer, uden noget forbehold fra Din side. Du må bl.a. ikke forlade Eg, før jeg finder det heldigt. Jeg vil også ligefrem si Dig, at jeg anser det umuligt at kunne afgjøre noget om Din helbredelse med sikkerhed før om, la oss si 2 år i det mindste.

At Du skulde få fuld rådighed over Dine eventuelle penge høsten 1901 anser jeg derfor, som Din sikre fordærvelse, det vilde være at lægge alt tilrette for Dig, for at få tilbagefald. Er Du af en anden mening nytter det ikke at skrive mer til mig i denne sag, da kan jeg ikke ha mere med denne at gjøre. Efter min mening skulde der helst henge ti hængelåse foran de penge, indtil Du var fuldstendig sund og sterk mand igjen; og dertil er et tidsrum som det indtil høsten 1901 altfor kort, noget sligt kan da vel heller ikke Du for alvor mene.

Forstå mig altså nu ret, hvad jeg forlanger, om jeg skal ta mig af sagen, er at jeg får fuld rådighed både over Dig selv og Dine penge, det må f.eks. være afskåret enhver mulighed for at Du kan forlade anstalten, når Du selv har lyst, sliq som før er skjedd gjentagne gange, og da Du forsikret at Du var fuldstendig helbredet. Er Du af anden mening og ikke vil gå ind på dette, så kan jeg deri bare se bevis for at Du endnu ikke er kommet til et alvorlig ønske om at bli frisk, og da er det bare tidsspilde at skrive til mig herom. Med hjertelige hilsener

*Din hengivne ven
Fridtjof Nansen*

Blessing returnerte dette brevet med følgende påskrift:

Jeg indtvilger(?) i omskrevne Betingelser og lover paa Ære og Samvittighed at helt føie mig i Prof Nansens Bestemmelser. Eg 31.5.-1900 H.G. Blessing

Etter en skånsom, men effektiv avvenning som gikk over ett år, i regi av overlege Hannibal Platou, fik Blessing stilling som assistentlege på Eg sykehus en kort tid. Men friheten førte til tilbakefall.

Til Afrika med Nansens hjelp

Blessing tok opp igjen ideen om reise ut med et eller annet skip som gikk i langfart. Fridtjof Nansen forstrakk han med de nødvendige penger, og den 8. august 1901 gikk han

om bord i barken «Sværstad» av Sandefjord. Han ba igjen Nansen om penger for å ha med seg på reisen til Afrika, men fikk til svar:

«Kjære Blessing, Naar jeg har ment at du ikke bør ha Penger under Hænderne - , saa er det blant andet simpelthen af den Grund - , at du derved har Midler til at skaffe dig Morfin m.m., saa hvis jeg skulde passe dig, saa skulde du aldrig faa en rød Øre for den Svaghed var kureret. Naar du nu ber om Lompepenge til Reisen saa gjælder nøiagtig det samme her - kommer du iland med Penge i Lommen, saa ved jo baade du og jeg, hvad disse Penger først kommer til at gaa til. Derfor finder jeg det heldigst, at Kapteinen betaler for hvad du personlig trænger og jeg haaber at du selv indser at dette er rigtig, og at du sørger for at dette sker.

Det synes mig i det hele som at dit resonnement om Penge er flods (?), du nævner din Arv fra Amerika, men du faar huske at selv om den kommer i Orden, saa blir den jo i ethvertfald ikke særdeles stor, og vil meget snart være opbrugt - og hvad saa? Ja saa er det vel ikke andet end at fortsætte at leve Livet videre paa Andres Bekostning.

Du har saaledes al mulig Opfordring til Økonomi. Du nævner at Kr. 2000 om Aaret da ikke er for meget, men selv om du ikke havde brugt mer end dette saa kan jeg sige dig at efter min Mening saa er dette ganske meget for en Ungkar naar han lever paa Andres Bekostning, og du vil ikke kunne regne paa dette i Fremtiden. Alt med ditt Ophold ombord vil ordnes af min Bror,

han fik Besked derom før jeg reiste. Jeg ser at du ber om en Rifle og dette kunde jo været hyggelig for dig, men desværre ka jeg intet gjøre nu. Framriflene er med Sverdrup og mine andre Greier er saa vel forvaret at jeg ikke kan la nogen Andre stelle dermed. Skulde du faa Anledning til jagt, saa vil der sikkert være Andledning til at laane Rifler dernede.

Saa maa du leve rigtig godt og Herregud vær nu fornøftig og stel dig som en Mand saa du kan faa noget Udbytte af Turen.

*Din hengivne ven
Fridtjof Nansen»*

Skipet seilte til Durban hvor han tok kontakt med slektninger og bekjente blant de norske misjonærene i Zulu-Natal provinsen. Han hadde slektninger i Sør-Afrika, misjonær Gunder Gundersen, som hadde vært gift med søsteren til Henrik Blessings far. Blessing var i sannhet fra en misjonærfamilie.

På sjøreisen hadde han med seg noe morfin og kokain, men ikke nok til at det holdt frem til Durban. Han hadde en ganske voldsom abstinensperiode, som han døyvet med alkohol. Reisen til Durban tok 87 døgn. Her ble han ble møtt av sin onkel og ble med ham til hans misjonsstasjon. Ved ankomsten til Durban var det en måned siden siste morfindose.

Han skriver i sin sykehistorie: *«De faa dage jeg nu tilbragte i Durban førend jeg reiste op til min onkel missionær Gundersen paa Eshove i Zululand følte jeg vistnok lyst til at skaffe meg de forbudne stoffe i en ell. Anden*

av de tallrige «Chemist-shops», men den nyss gjennomgaaede Afvending var meg endnu i friskt minde og stod for mig som saa gyselig en opleveldse at det opholdt mig fra at begynde paa ny med en gang. – Naar en eller anden hervedfra havde skrevet hjem, som jeg senere fikk høre, at det første Dr. B hadde gjort efter Ank til D. Var at skaffe sig C og M, saa var altsaa dette en «misforstaaelse» for at bruge et særdeles mildt udtryk.»

Han ble i Sør-Afrika til januar 1905, og var da stort sett vært uten narkotika. I den tiden hørte slekt og venner lite fra Henrik Blessing. Han skrev imidlertid et par brev til Nansen. Blessing trodde Nansen var sint på ham fordi han var så dårlig i sine økonomiske saker. Men Nansen svarte både medfølende og hjertelig.

Her er utdrag et fra Nansens brev:

«Lysaker 19/1.1903

Kjære Blessing;

Du kjenner mig lidet om Du tror at jeg for en sygdoms skyld skulde opgi en ven jeg engang har fåt tilovers for, som Dig. Når jeg hidtil ikke har svaret på Dit forrige brev så er det simpelt hen fordi, at jeg et par dage, efter jeg fik det, fik et brev fra Din søster hvori hun ber mig at vente med at sende Dine penger til jeg hørte nærmere fra hende.....

Tak for Dit hyggelige brev, som har glædet mig meget, da jeg deraf forstår at Du er betydelig bedre, og forhåpentlig stadig vil komme Dig så Du snart er helt bra igjen. Jeg synes Du må ha et frit og sundt liv dernede på hesteryggen og det kan da vel

derne på hesteryggen og det kan da vel ikke andet end friske Dig op og gjøre Dig godt.

Her går alt sin gamle gjænge. Masse af arbeide, så en aldrig får pusterom til noget som helst andet. I høst kom da Sverdrup hjem fra en vellykket fire års tur med Fram, men derom har Du naturligvis hørt nok fra andre kanter.

Min hustru sender med mig de hjerteligste hilsener. Skriv snart igjen, det er alltid hyggeligt at høre fra Dig.

*Din hengivne ven
Fridtjof Nansen»*

Blessing prøvet å få autorisasjon som lege i Sør-Afrika, det ble avslått. De godtok bare engelsk legeutdannelse. Han hadde derfor dårlig råd, prøvde seg på flere slags tilfeldige jobber, og fikk for en kort tid et offisielt oppdrag i Natalprovinsen. Han skulle hjelpe til med å bekjempe kvegpest.

Under oppholdet i Zulu/Natal fikk han god kontakt med lokale «medisinmenn», Han ble meget interessert i den kunnskap disse hadde om medisin- og nytteplanter og bruken av dem. Det foreligger to av hans håndskrevne og illustrerte bøker fra den tiden. Disse er av stor, historisk og plantevitenskapelig verdi. Bøkene inneholder detaljerte og pene tegninger, delvis fargelagte, av om lag 100 medisin- og nytteplanter. Plantene er botanisk nøye beskrevet og er angitt både med sine latinske navn og lokale navn.

Hjemme igjen

Blessing ville ta engelsk legeeksamen for å kunne praktisere som lege i Sør-Afrika. På hjemreisen til Europa ble han syk av influensa og mellomørebetennelse. Han hadde en meget lang rekonvalesensperiode, og de engelske legeplanene ble ikke realisert.

I sykdomsperioden fikk han igjen trang til morfin. Han tok kontakt med sin gamle venn, distriktslege Georg Nørregaard, som hadde hjulpet han før, og som igjen var villig til å hjelpe Henrik Blessing, men nå på harde betingelser. Blessing måtte fraskrive seg retten til å være lege, foreskrive resepter og opprette Nørregaard som sin formynder i både økonomiske og personlige gjøremål, slik som Nansen hadde forlangt tidligere. Nørregaard hadde på forhånd hatt kontakt med Nansen, og her er hva han skrev til Blessing høsten 1906: «Med Nansen har jeg ogsaa vexlet er Par breve om Dig. Jeg kan dog ikke sige, jeg har synderligst Haab om, at opnaa, hva jeg vilde, ikke for Nansens Skyld, men af andre Grunde.»

Nørregaard ville ha Nansens til å anbefale at Blessing skulle få pensjon av Staten for sin innsats på «Fram». Nansen hjalp til med anskningen, men den ble avslått.

Da organiserte Nørregaard sammen med fire andre kollegaer en pengeinnsamling til Blessing blant norske leger.

De fikk inn midler slik at Blessing kunne bo i nesten tre år hos Nørregaard, vesentlig som altnuligmann med kroppslig arbeid. Men på slutten av oppholdet, etter lang tid uten narkotika, ble han distriktslegens assistent og vikar. Deretter dro han i august 1909 til Medalen som amanuensis hos distriktslege Eilert Støren.

Skipslege på hvalfangst

På en moderat og stabil dose morfin gjorde Blessing en meget god innsats som lege på hvalkokeriet «Solstreif» der han i 1914 ble hyret som lege. Også denne gangen var Fridtjof Nansen en god støttespiller og ga ham gode anbefalinger overfor hvalfangstredereiet. Blessing ble med på to ekspedisjoner. I tiden mellom de to ekspedisjonene bodde han på Ørje kursted, både for ikke komme tilbake til ukontrollert morfinbruk, og av økonomiske grunner. Han skrev et begeistret brev til Nansen og fortalte om den positive utvikling i sin tilværelse, at han hadde utført en legejobb til alles tilfredsstillelse under hvalfangsten, og at han hadde opprettet en bankkonto for overskuddet av lønningen fra hvalfangsten. Fra hans dagbok kan vi se at han virkelig gjorde en god legegjerning i Sydishavet. Han behandlet både store ulykker og dagligdagse sykdommer med godt resultat. Derved gjenvant han sin tro på seg selv, både som lege og medmenneske.

Blessing førte dagbok til det siste. Dagbøkene fra hvalfangsten er meget interessante.

Da den første hvalfangsten i 1914 skulle begynne, hadde verdenskrigen nettopp startet. Blessing beskrev den spennende turen gjennom den Engelske kanal. Norge var nøytralt, men de skulle laste kull og annet gods i engelske havner, noe tyskerne mislikte. Da de kom til Falklandsøyene, som var siste bunkringssted før hvalfangsten skulle ta til, kom de like etter det store sjøslaget mellom engelske og tyske krigsskip. Dette er utførlig beskrevet av Blessing.

I dagbøkene fra den tiden noterte han nøye fangsten av ulike typer hval. Han kommer med kloke bemerkninger: hvorfor kan man ikke behandle hvaloljen bedre slik at det blir et mer verdifullt produkt å markedsføre når man kommer hjem med oljen. Hans dagbøker fra hvalfangstene er hyggelig og interessant lesning. Han skriver godt.

Blessings avhengighet, som han aldri ble helt kvitt, skapte vansker for hans legegjerning, både ansettelser på sykehus, hos distriktsleger og som praktiserende lege. Han kom hjem fra den siste hvalfangstekspedisjon i mai 1916. Han ble alvorlig syk på hjemreisen, og ble lagt inn på Rigshospitalet, der han døde kort tid etter av nyresykdom.

Henrik Blessings omflakkende og ustadige legevirksomhet kan forklares ut fra hans manio-depressive sinnelag og hans bruk av morfin og kokain. Han ble imidlertid ikke sløvet av narkotika, noe som hans klarsynte notatbøker og observasjoner har vist. Han har i detalj beskrevet sin avhengighet, og hvordan han reagerte, både på morfin og kokain. Videre er det skremmende beskrivelser av hans hallusinasjoner og abstinenssymptomer. Bruk av morfin og kokain var på Blessings tid ikke uvanlig blant leger, selv Sigmund Freud brukte kokain.

Blessing skrev interessante, tydelige og gode dagbøker like til han døde. Han publiserte lite offentlig. Han skrev en artikkel i *Norsk Magasin for Lægevidenskapen* om helsetilstanden til mannskapet under Polarferden. Den ble også oversatt og trykket i et tysk tidsskrift. En annen publikasjon var en kronikk i *Aftenposten*: «Det arktiske humør» fra 1910.

I nekrolog over Henrik Blessing skriver vennen, professor Anathon Aall blant annet:

«Saken er, at han hadde det ondt, bittert ondt i livet. I sin heltekamp under polarferden hævdet han, lægen om bord, Norges ære saa godt som nogen av de andre deltagere. Men han fikk en knæk; sjælelig og fysisk blev han nedbrudt, og blev aldrig mer den manden han i unge aar tegnet til at bli. Han var en sky natur og

blev ensom. For hans venner var det ikke alltid saa greit at komme til. Hans støtte i de onde dager blev fremfor alt en søster. Trofast har de to midt under den haarde, haarde kamp for tilværelsen delt med

hverandre, og hos hende fant han den hjemmelykke som enda bli denne ensomme mand til del.»

Legen Henrik Greve Blessing forble ukjent, nesten ikke nevnt i all den litteratur

som finnes om Fridtjof Nansen.

Referanse:

Michael Quarterly, Michael
2009; 6: 150-85 Kaare R.
Norum

FIMBIL TIDENDE

Ansv. red. Niel
Red. sekr. Stei

Nr 11

LØRDAG 18 OKTOBER 1958

1. årg.

Som våre ærede lesere sikkert har forstått ifølge siste ukers store avisoverskrifter er Afrika i støpeskjeen. Det vil derfor være på sin plass med en liten orientering om denne vår klodes femte verdensdel. De andre verdensdeler er som kjent 1 2 3 og fire.

Afrika er et kontinent av anseelig dimensjon - sikkert atskillige millioner kradvatkilometre. Dets geografiske beliggenhet er temmelig nøyaktig mellom vår kronkoloni Dronning Maud Land og moderlandet. Det skulle jo gi oss et lite inntrykk av dette såkalte Mørke Fastlands uhyre enormt kolossale dimensjoner. Ifølge professor Strands gedigne kulturhistoriske mesterverk er Afrikas befolkning opprinnelig rekruttert fra vestkysten av Norge. Man tør derfor gå ut fra at løver, elediller og krokofanter og andre rare dyr i Afrika stammer fra vårt kjære fedreland. Grunnen til at menneskene er svarte beror sansynligvis på en misforståelse - eller muligens et synsbedrag. Det er sansynlig at vi nordmenn innen uoverskuelig fremtid vil gjøre krav på Afrika, som jo både historisk og geografisk er så sterkt knyttet til Norge.

Forts. sp. 3.

ER SJAKKEN PORNOGRAFISK ?

Det er framsatt påstand om at sjakken er pornografisk. Kongen og dronningen ligger jo vitterlig i samme boks som bøder (skal være bønder) og knekter forikkeåsnakkeom løpere og elefanter(?). Det er jo rimelig at det må være et psykisk press for brikkene disse uverdige boligforhold, og det må vel sikkert være grunnen til at de spiller så dårlig om dagen. At en ikke har tenkt på det før. En tør be leserne bemeke om det har vært noen tid på døgnet det har vært spesielt ille.

Madrassekspert.

Har maskinmesteren gitt opp?

Da maskinmesteren ikke har gravet mer i hullet under maskinhallen, må en etter den lange tid som er gått siden arbeidet ble innstilt, et gå ut fra at han ikke le-

Forts. fra sp. 2.

nger har i sinne å rømme. Det så jo i sin tid ut til at rømningen var nært forestående da der jo etterhvert hadde samlet seg mye utstyr i hullet. Da han har vært helt rolig i det siste, foreslås at han fritt kan ferdes på stasjonsområdet. Den ting at ingen nektet ham å grave, må vel tydes derhen at flere hadde i sinne å benytte samme hull. Bjørn hadde kanskje samme hensikt med sitt hull, men dette må jo i så fall sikkert ha forskjøert seg. En vil senere prøve å kontakte maskinmesteren i anledning saken.

=====

NESTE UKES RED:SEKRETER:
LARS BISTASJON.

Forts. fra sp. 1.

Det er med dette prosjekt for øye to av våre medarbeidere i nær fremtid skal foreta en befarung av de viktigste landområder i Afrika. Leserne vil til orientering annet sted i bladet finne et kart med angivelse av deres påtenkte rute. Til sammenlikning har vi teknet inn Stenleys rute i 18noenogdenti. Som den intelligente leser sikkert vil bemerke vil våre medarbeideres rute bli diametralt motsatt av Stenleys, nemlig fra syd til nord. Vi har ikke reknet ut helt nøyaktig hvor lang distansen er, men den vil ganske sansynligvis bli adskillig lenger enn på sykkel. De som skal reise er Niels Nergaard og hans gamle venn vaklemester Sørensen. Begge har konene sine med. Nergaard er ansatt i staten. Turens motto blir: Elle Melle deg fortelle, Elle Melle går, Papegutten står.

Ukens limerick's :

Det var engang et bilde tatt med EXAKTA - fikk øynene opp for RETINAS fakta -
Det sukket sygt - og rødmet blygt - og hoppet på hodet i SØPPEL-SJAKTA.

T.

Det var engang en rødskimlet LUE som satt trygt på en lang - ragget TUE - så kom det en saks - og fjernet det faks - Nu glider den ofte av hue.

T.

MAROCCO-SYLV.

I "FT" nr 8 stod ei lysing om at eg hadde maroccosylv til sals. Denne lysinga har ikkje eg sett inn, men eg kan tenkja meg at bladstyraren har fått henne or "New York Times" eller "Izvestia" der ho stod for fleire månader sidan.

Nei faktum er at eg måtte slutta med denne handelen for skuld valuta- og importvanskane som også Afrika-korpset har fått merke i det siste. I vinter eingong seld e eg heile restlageret under eitt for 25 pesetas. På grunn av forbodet mot tekstreklame kan eg diverre ikkje opplysa om kven den heldige kjøparen var.

Sigurd Gunnarson.

Stillinga som Fenrisulv.

(forts. fra forr. nr.)

Det var no likevel ikkje nett dette som fekk meg til å triva pennen i dag. Nei, det gjeld meir den søknaden som har komi inn, og som stod i nr. 8. Eg må på det meyst hardnakka protestera mot at denne søkjaren får jobben. Dei døma han kjem med syner klårt og greitt at han ikkje har skjona det minste av oppgåva til Fenrisulven. Ein endå viktigare grunn for ikkje å godkjenna han er at han ikkje har opplyst om han kan nytta båe måla. Hittil har det vist seg at det er lettare for folk å letta hjarta sitt på nynorsk enn på bokmål også om dei elles brukar bokmål, og då er det ein sjølvsgd ting at svaret også må vera på norsk.

Eg vonar berre at bladstyraren er heldig og får mange kvalifiserte søkjarar, og når ein ulv skal tilsettast, går han nok ikkje over søknadene med ein harelabb.

Forts. fra pådde 1.

Sjølv er eg ikkje søkjar. Tidlegare Klara Klok lesar.

Til Fimbul Tidende. Redaksjonen.

Jeg vil på denne måte få fremføre min dyppfulte takk til den eller de personer som har funnet meg verdig til "Knuppen på dasslokket". Jeg gleder meg storligen til den dag utdelingen skal finne sted. Særlig er jeg interessert i å få se hvordan nr. 14 greier det stående.

Supergeneraldirektøren.

Redaksjonen kan dessverre ikke finne ut hvem nr 14 er, så Supergeneraldirektøren eventuelt kunne komme i kontakt med vedkommende og få sitt ønske oppfylt med en demonstrasjon. Men redaksjonen har befaret åstedet, og kan glede Suposv. med at resultatet øyensynlig har vært ENESTÅENDE. Nr. 14 har faktisk driti tvers over dassen til motsatte vegg. Hvordan nr 14 har båret seg ad for å få dette til er redaksjonen selvsagt også svært interessert i, likeledes hva som må nyttes på forhånd for å frembringe et slikt avskitningstrykk.

Red.

"FT"s red. kan nu glede sine lesere med at vi i de kommende nummer av bladet vil ha en spennendes detektiv-føljetong, som begynner i dette nummer.

SKUDET I NATTEN:

(Forf. er identisk med psevdonymet "9", tidligere skrevet bestselleren "Skriket fra brødboksen" og andre spennende thrillere.)

Privatdetektiven Biggen stoppet sin T-modell utenfor baren "Den Røde Rubin". Han puttet gasspedallen i lommen sammen med sprettertem, steg ut av "bilen", slapp luften og gikk inn i baren.

Rommet var fyllt med kruttrøyk og halvnakne kvinner. Han gikk fram til bardisken og bestilte en femdobbel Whisky som han tømte i ett drag. Etter å ha rapt fire ganger, snudde han seg mot blondinen som lå ved siden av disken, det var tydelig at hun prøvde å bevise at hun ikke stod tilbake for hverken Marylyn, Jayne eller Stein når det gjaldt former. Biggen hadde ikke noe annet å foreta seg den kvelden, så hvorfor ikke ---, tenkte han.

Da var det at -----.

Forts.neste nr.

Av 9.

Red. ser av de første nr i trykken at den stygge trykkfeilsdjævelen har vært ute. Da Biggen går ut av bilen slipper han luften ut av ringene. Vi ber leserne om undskyldning.

Red.

Hr Stein er klein

når det gælder avisen, det kniber at få slagtet julegrisen.

Han skriker på bidrag fra hver og ein, "ak kjære alle, vær ei for sein

TSF.

Remse for voksne barn.

Fimbul, Fimbul nik, Jarl på vægten gik. Han blev mægtig stolt, da vægten den holdt. Og så tok han fatt på litt natslik.

TSF.

